

et Værksted, men svarer nok ikke til de Forventninger, man har nærret. De udlærte kan gøre et net Svendestykke, men de kan efter sigende ikke tjene Føden som Arbejdere.

Man er altsaa paa dette som paa saa mange andre Omraader i vor Overgangstid fæhlende og usikker, men naar man har høstet tilstrækkelig mange Erfaringer, da maa denne Sag tages op af Lovgivningen. Det gaar ikke an, at Op-læringen af Ungdommen saa ganske overlades til Vilkaarlighed, at der i et Fag maaske slet ingen Lærlinge uddannes, i et andet, som Bageriet, dobbelt saa mange, som der er Brug for. Ved at støtte de tekniske Skoler har Stat og Kommune anerkendt Opgaven, og Tidens Krav vil føre videre ad den Vej. I København er der den Mærkelighed, at man nægter Kvinder Optagelse paa Teknisk Skole. Men det vil næppe gaa ret længe.

Jeg kan altsaa ikke efter mit Kendskab tilraade Pige-børn at søge Plads som Lærlinge i Værksteder, saa længe ikke det hele Spørgsmaal om Lærlingeuddannelsen har fundet en tidssvarende rationel Løsning. Men enkelte Kvinder, som føle Anlæg og Lyst til et bestemt Haandværk, vil altid kunne skabe sig den nødvendige Uddannelse, særlig da, naar det Maal, de sigter efter, ikke er det at arbejde som Lønarbejder mellem mandlige Arbejdere, men at naa frem til en selvstændig Stilling, hvor de kan gøre deres Anlæg gældende som Leder af et Værksted.

Saadanne Kvinder besidde altid saa megen Personlighed, at de med Lethed klarer sig paa et Værksted. Jeg har personlig erfaret det, der vil saa godt som aldrig være noget i Vejen med Hensyn til Forholdet til de mandlige Arbejdere. Maaske ogsaa, fordi der ikke kommer nogensomhelst Frygt for Konkurrence med i Spillet. Det er imidlertid min Erfaring, at Kvinder i Reglen møder med altfor store Forestillinger om egne Evner, eller altfor smaa om, hvad det vil sige at lære et Haandværk. Til at lære et Haandværk er det ikke nok at lære, som Fabriksarbejderen mangan Gang maa nøjes med, at passe en enkelt Maskine, at kunne file eller smedde. Haandværkeren maa, hvis han skal være Mester i sit Fag, kunne fremstille en Genstand fuldt færdig af givne Raaprodukter, en „Maskine med Løvefødder og Ge-svejsninger“ af en Kobberplade.

I vore Dage er Mesterbegrebet jo ved at forsvinde. I Stedet for Mester har man Entreprenører, det er Forretnings-folk. Administrationstalent og nogle teoretiske Kundskaber og praktiske Erfaringer, det er, hvad det kommer an paa. Den gamle Mesterfølelse og Mesterstolthed, den er der ikke